

Секція 3: Конкурентоспроможність підприємств харчової промисловості в умовах глобалізації економіки.

РОЛЬ КОНСОЛІДАЦІЇ КАПІТАЛУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ.

Нікітіна Тетяна Андріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Національного університету харчових технологій

Процеси консолідації капіталу та розвиток його різноманітних форм, таких як фінансово-промислові групи, транснаціональні корпорації, транснаціональні банки, транснаціональні стратегічні альянси є характерною ознакою глобальної економіки. Головним мотивом, що спонукає капітал підприємств до консолідації є переваги великого виробництва порівняно з дрібним та одержання певних конкурентних переваг від здійснення консолідації. В той же час, певні конкурентні переваги, від здійснення консолідації національних підприємств, одержує і держава. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває дослідження ролі консолідації капіталу у забезпеченні економічного розвитку та конкурентоспроможності країни.

Консолідація капіталу підприємств - це процес об'єднання (злиття) капіталів підприємств на договірній основі або на основі права власності з метою підвищення ефективності, максимізації прибутку компанії та посилення конкурентних переваг на ринку, шляхом забезпечення якісно нового процесу приросту капіталу за рахунок його перерозподілу, зміни структури та капіталізації доходів.

Особливістю консолідації капіталу у II половині XX ст. стало об'єднання фінансового і промислового капіталу і вихід таких форм консолідації капіталу за межі національних кордонів та створення транснаціональних корпорацій, транснаціональних банків, транснаціональних стратегічних альянсів. Створенні потужні транснаціональні корпорації впливають в цілому на глобальну

економіку, на національні економіки зокрема, а також відіграють суттєву роль у забезпеченні економічного розвитку та конкурентоспроможності країни базування.

Конкурентоспроможність країни це спроможність компаній країни конкурувати на світових ринках і завойовувати нові ніші світового ринку використовуючи свій потужний економічний потенціал, що сприяє стрімкому інноваційному зростанню економіки країни в цілому.

Основою конкурентоспроможності країни є конкурентоспроможні підприємства і, відповідно, галузі економіки. Результати дослідження взаємозв'язку між концентрацією економік різних країн світу та їх конкурентоспроможністю показали, що в глобальній економіці тільки країни, що мають високий рівень консолідації економіки можуть досягати високого рівня конкурентоспроможності. Таким чином, для підвищення рівня конкурентоспроможності країни потрібно стимулювати консолідацію підприємств (звісно, враховуючі аспекти антимонопольного регулювання), створення власних транснаціональних корпорацій, фінансово-промислових груп, стратегічних альянсів та ін. Проведені дослідження світового розподілу великих корпорацій показали, що країни світу, які мають найбільші корпорації виробляють 95,7% світового ВВП. В економіках провідних країн світу спостерігається стійка тенденція консолідації виробництва та капіталу і економічне зростання цих країн визначають такі сучасні форми консолідації капіталу як транснаціональні корпорації, транснаціональні стратегічні альянси та ін.

Отже, проаналізувавши роль консолідації капіталу у забезпеченні конкурентоспроможності країни, можна зробити висновок, що у розвинених країнах компанії активно використовуються різноманітні форми консолідації капіталу у якості інструмента конкурентної стратегії. Це сприяє не тільки збільшенню конкурентоздатності компаній а і зростанню конкурентоспроможності економіки країни загалом. Існує тісний взаємозв'язок між концентрацією економік різних країн світу та їх конкурентоспроможністю.

В глобальній економіці тільки країни, що мають високий рівень консолідації економіки досягають високого рівня конкурентоспроможності. Зміцнити національний економічний суверенітет та затвердитись на світовому ринку як конкурентоздатна держава Україна може лише при підтримці національного капіталу. Отже, для підвищення рівня конкурентоспроможності країни потрібно стимулювати та підтримувати процеси, що направлені на консолідацію капіталу, що проявляються у різноманітних формах.